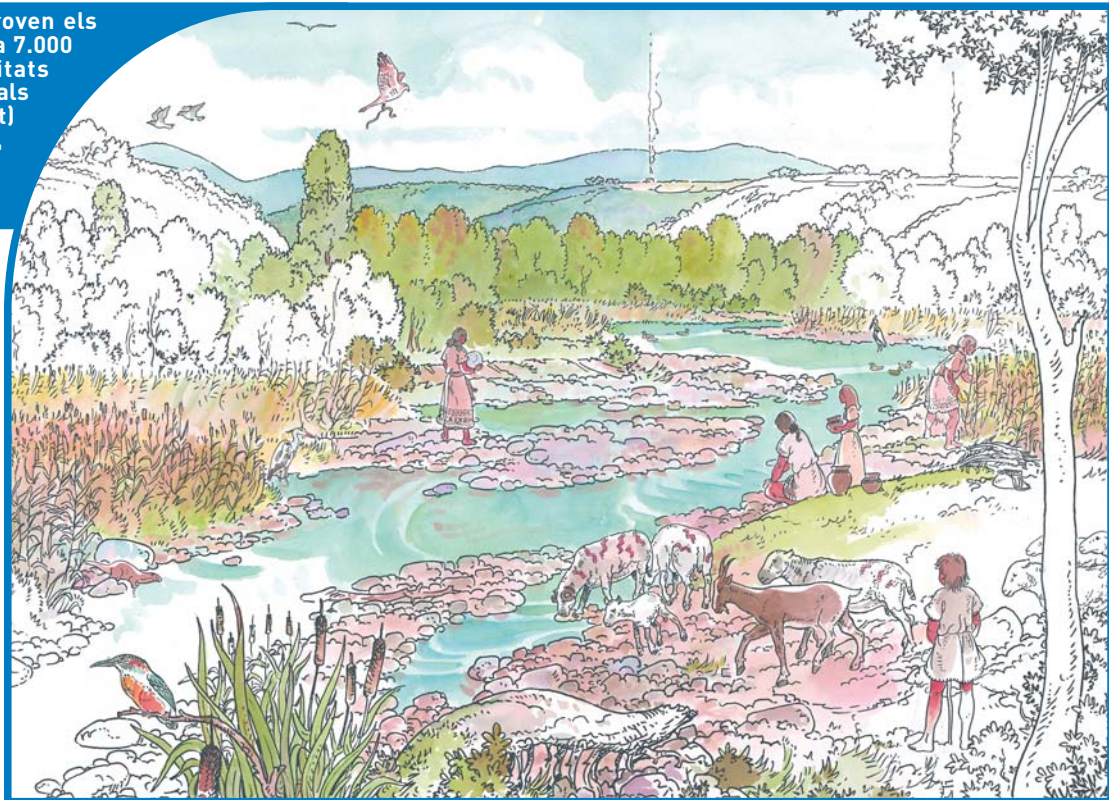

Una mica d'història del riu Ripoll

Ja a la prehistòria, el riu Ripoll va ser un corredor biològic, una via de comunicació i un lloc apte per a l'assentament dels primers grups humans.

L'entorn fluvial del Ripoll ha estat ocupat des de molt antic, com ho proven els assentaments neolítics de Can Roqueta (els més antics han estat datats fa 7.000 anys). D'acord amb aquestes troballes arqueològiques, les comunitats prehistòriques explotaren els recursos naturals més propers, entre els quals els del riu Ripoll. En aquesta idealització prehistòrica del riu Ripoll (F. Riart) hi podem apreciar un rerefons de vegetació exuberant formada per salzes, pollancre, verns... Hi podem reconèixer també llúdrigues, rapinyaires, bernats pescaires, ànecs i, en un primer pla, un blauet que espera pacientment una bona pesca.

Des del segle X es documenta que les amples riberes del Ripoll van ser ocupades per a usos agrícoles, i s'hi construïren sèquies i rescloses lligades al funcionament de molins i per millorar els rendiments de l'agricultura.

Pràcticament a tocar del Ripoll, Sant Vicenç de Jonqueres, església de l'antic nucli rural del mateix nom (la "vila loncharias") documentat des del segle X.

Segles després, aquests molins es van aprofitar per a diferents tipus d'activitats manufactureres i passaren a ser molins drapers, paperers i polvorers, fargues, etc. A partir del segle XIX, els edificis dels molins van ser transformats en les grans fàbriques tèxtils que han arribat, d'una manera o altra, fins als nostres dies.

El molí d'en Torrella, amb orígens al s. X. Un dels molins emblemàtics del Ripoll, a l'espera d'una urgent rehabilitació.

Aquesta intensa ocupació de l'entorn del riu es va dur a terme a costa, entre altres coses, de la vegetació fluvial. Amb el creixement demogràfic i el desenvolupament industrial dels últims segles, les captacions d'aigua i la quantitat de residus urbans, agrícoles i industrials abocats al riu van augmentar tant, que a la segona meitat del segle XX el Ripoll havia esdevingut una gran claveguera a cel obert.

L'horta Vella l'any 1935. En aquesta fotografia es pot apreciar com a la primera meitat del s.XX la vegetació fluvial ja era pràcticament absent i les riberes del Ripoll estaven ocupades per les activitats industrials i d'horta. Autor: Ramon Casanovas (fotografia procedent de l'Arxiu fotogràfic de la Unió Excursionista de Sabadell).

A banda, per evitar danys com els de la riuada del 1962, el Ripoll i bona part de la conca del Besòs van ser canalitzats amb murs de formigó. D'aquesta manera —contaminat, amb la vegetació pròpia d'un ambient degradat i amb la dinàmica natural del riu completament alterada per murs de formigó i rescloses—ens va arribar el Ripoll fins pràcticament al segle XXI.

Portada de La Vanguardia del 6 de novembre de 1962, setmanes després de la gran riuada del 25 de setembre. A la fotografia s'aprecia la dimensió i l'impacte de les grans riuades del Ripoll a l'alçada del molí d'en Torrella.

Gràcies als Fons de Cohesió 1995-1999, l'Ajuntament de Sabadell va engegar el projecte del Parc Fluvial del Ripoll, que inclou un gran esforç en la rehabilitació de camins, la regularització de l'horta marginal i la dignificació general de l'espai. El 2002 es va posar en marxa l'estació depuradora de Cal Piteu (a Can Roqueta), que ha retornat la qualitat de l'aigua al Ripoll en el seu tram mitjà. Actualment, hi ha projectes similars a Barberà del Vallès i altres municipis.

Malgrat tot, l'espai fluvial del Ripoll encara no ha assolit un bon estat ecològic. Especialment, hi falta la vegetació pròpia d'un riu de la terra baixa mediterrània, que, si hi fos, permetria el retorn de molts animals actualment absents.

FES REVIVRE EL RIPOLL!